Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Tero Honkavaara

Valtiovarainvaliokunnan
Verojaosto

Muistio

22.11.2016

Hallituksen esitys ennakonkannon ja eräiden muiden verotusmenettelyjen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 237/2016 vp)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ennakonkannossa maksettavan veron määräämistä koskevaa menettelyä, tuloverotuksen korkojen laskentatapaa sekä sähköisten menettelytapojen lisäämistä. Esityksen tavoitteena on eri menettelytapojen yhdenmukaistaminen ja yksinkertaistaminen. Muutosesitysten taustalla on myös Verohallinnon tietojärjestelmien uudistamishanke (Valmis-hanke), joka toteutetaan asteittain vuosina 2016-2019.

Pidämme lähtökohtaisesti kannatettavana esityksen linjausta yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa menettelytapoja. Kuten esityksessäkin viitatussa hallitusohjelmassa on todettu, toteutetaan veronkantoa koskevat uudistukset paitsi Verohallinnon toiminnan tehostamiseksi, niin myös verovelvollisten oikeusturvan ja tiedonsaannin parantamiseksi sekä hallinnollisen taakan keventämiseksi. Eräiltä osin esitys on kuitenkin laadittu ensisijaisesti Verohallinnon toiminnan tehostamisen kuin verovelvollisen oikeusturvan parantamisen ja hallinnollisen taakan keventymisen näkökulmasta.

Pidämme tärkeänä, että tehtävillä muutoksilla ei heikennetä verovelvollisen oikeusturvaa. Verotusmenettelyjen toimivuus ja sujuvuus sekä asetettavien sanktioiden suuruus ovat verojärjestelmämme kilpailukykytekijöitä.

Seuraavassa yksityiskohtaisia kommentteja esitykseen.

Tuloverotuksen ennakot

Esityksen tavoitteena on yhtenäistää ennakonkantoa koskevaa sääntelyä siten, että ennakon määräämisen, alentamiseen ja poistamiseen liittyvä menettely ja ennakoihin liittyvät määräajat olisivat yhtenäiset kaikille verovelvollisille. Tässä yhteydessä esitetään kumottavaksi säännökset koskien nykymuotoista ennakon täydennysmaksua. Ennakko voisi kuitenkin erääntyä maksettavaksi myös verovuoden päättymisen jälkeen ja tällöin erääntyvälle ennakolle esitetään laskettavaksi

huojennettua viivästyskorkoa. Huojennettua viivästyskorkoa laskettaisiin verovuoden päättymistä seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä tai tämän jälkeen erääntyvälle ennakolle, jäännösverolle ja verotuksen muutoksen johdosta maksettavalle verolle.

Lausunnolla olleen esitysluonnoksen mukaan tilikauden päättymisen jälkeen maksettava ennakko olisi ollut heti korollinen. Myönteistä on se, että esityksen jatkovalmistelussa päädyttiin nyt siihen, että huojennettua viivästyskorkoa lasketaan kaikilla verovelvollisilla vasta kun yksi kuukausi on kulunut verovuoden päättymisestä.

On tosin huomattava se, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan yhteisöillä ja yhteisetuuksilla on neljä kuukautta tilikauden päättymisestä aikaa maksaa korotonta ennakon täydennysmaksua.

Tuloverotuksen koronlaskenta

Esityksen mukaan korko laskettaisiin kaikkine verovelvollisten osalta jatkossa samalla tavalla. Yhteisökoron ja jäännösveron koron käsitteistä esitetään luovuttavaksi. Jäännösverolle määrättäisiin jatkossa huojennettua viivästyskorkoa, josta säädettäisiin viivekorkolaissa.

Jäännösverolle esitetään laskettavaksi huojennettavaa viivästyskorkoa samalla tavalla verovelvollisen oikeudellisesta muodosta riippumatta. Korkokanta olisi korkolain viitekorko lisättynä 2 prosenttiyksiköllä, mikä tarkoittaisi sitä, että huojennettu viivästyskorko olisi muiden verovelvollisten kuin yhteisöjen ja yhteisetuuksien osalta nykyistä korkeampi, jos jäännösveron määrä on enintään 10.000 euroa.

Ei ole perusteltua, että luonnollisten henkilön enintään 10.000 euron suuruista jäännösveron korkoa nostetaan.

Esityksessä ei ehdoteta muutosta tilanteeseen, jossa veronpalautukselle ja jäännösverolle maksettavat korot ovat erisuuruiset. Ei ole perusteltua, että korkotaso on erilainen riippuen siitä, onko kyse jäännösverosta vai veronpalautuksesta. Tämä tulisi ottaa huomioon myös siksi, että esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi ennakonpalautusten siirrosta puolisoiden kesken.

Lopuksi

Esitys sisältää varsin laajasti muutoksia erilaisiin verojen maksutilanteisiin. Esityksestä on vaikea saada kokonaiskuvaa siitä, miltä osin muutokset ovat verovelvollisen maksurasitusta korottavia tai veronmaksua aikaistavia, tai päinvastoin. Kokonaiskuvan saamiseksi hallituksen esitykseen olisi tullut sisällyttää kooste muutosten vaikutuksista verovelvollisen veronmaksun ajankohtaan sekä palautus- ja viivästysseuraamuksiin.